

Forskningsetisk utvalg ved Det Norske Videnskaps-Akademi Rapport om utvalgets arbeid i årene 2017-2021

Styret i Det Norske Videnskaps-Akademi vedtok i desember 2016 å opprette et forskningsetisk utvalg.

Utvalgets medlemmer har fra opprettelsen vært:

Kirsti Strøm Bull (leder), professor emerita ved Institutt for privatrett, Universitetet i Oslo

Ole Didrik Lærum, professor adjunct ved Universitetet i København og professor emeritus ved Universitetet i Bergen

Narve Fulsås, professor i historie ved UiT Norges arktiske universitet

Deborah Oughton, professor ved Fakultet for miljøvitenskap og naturforvaltning, NMBU og direktør for CERAD

Utvalgssekretær: Gro Havelin

Utvalgets mandat

- Det Norske Videnskaps-Akademi er med sin tverrfaglige kompetanse en viktig premissleverandør for god vitenskapelig praksis og forskningsetisk bevissthet.
- Forskningsetikkutvalget skal være Akademiets rådgivende organ i forskningsetiske spørsmål, og kan blant annet uttale seg i høringer som omfatter slike spørsmål.
- Utvalget skal fremme oppmerksomhet om forskningsetiske spørsmål gjennom utadrettet virksomhet, deltakelse i samfunnsdebatten og ved å avholde møter.
- Utvalget skal være i beredskap i tilfelle akademimedlemmer blir berørt av saker om uetisk adferd. Hvis et akademimedlem blir anklaget for vitenskapelig uetisk adferd, skal dette behandles på vanlig måte av eksisterende organer utenfor Akademiet. Utvalget skal imidlertid bidra med forslag til oppfølgingstiltak fra Akademiets side.

Forskningsetiske retningslinjer

Utvalget startet sitt arbeid med å utarbeide retningslinjer for håndtering av saker som er nevnt i mandatets siste kulepunkt. Retningslinjene som utvalget utarbeidet ble godkjent av styret.

Retningslinjer for behandling av mulige brudd på vitenskapelige normer og tilfeller av vitenskapelig uredelighet som involverer Det Norske Videnskaps-Akademi.

[Retningslinjer forskningsetisk utvalg \(Vedtatt versjon\).pdf \(dnva.no\)](#)

Det ble senere vedtatt at Akademiets forskningsetisk utvalg og så behandler mulige brudd på forskningsetiske normer som involverer forskere på CAS. Retningslinjer for behandling av slike saker ble utarbeidet i samarbeid med CAS.

Retningslinjer for hvordan Forskningsetisk utvalg i DNVA fungerer som redelighetsutvalg for CAS

[Retningslinjer for Forskningsetisk utvalg som redelighetsutvalg for CAS.pdf \(dnva.no\)](#)

Etter initiativ fra Kavli Foundation er det utarbeidet forskningsetiske retningslinjer for Kavli-prisene. Disse retningslinjene vil gjelde for alle Akademiets priser.

Forskningsetiske retningslinjer for priser som tildeles av Det Norske Videnskaps-Akademi.

[Forskningsetiske retningslinjer for Akademiets priser.pdf \(dnva.no\)](#)

Einstein Foundation har i januar 2022 uttalt seg positivt om Akademiets forskningsetiske retningslinjene for prisene og ønsker å benytte retningslinjene som mal for egne priser.

Åpne møter

I henhold til mandatet skal utvalget fremme oppmerksomhet om forskningsetiske spørsmål. Dette har først og fremst skjedd gjennom åpne møter om forskningsetiske spørsmål. Det har vært holdt seks åpne møter som alle har vært godt besøkt, og har også fått positiv medieomtale.

[Hva gikk galt i Macchiarini-saken? 27. november 2017](#)

[Når er forskningen uredelig? 12. mars 2018](#)

[Helsedata og etiske utfordringer 5. november 2018](#)

[Hvilket ansvar har de store institusjonene i å ivareta forskningsintegritet og opplæring i forskningsetikk? 3. oktober 2019](#)

[Open access: Muligheter og forskningsetiske utfordringer. 6. oktober 2020](#)

[Forskningsetiske gjengangere 22. november 2021](#)

Arbeid for øvrig

Deborah Oughton er Akademiets representant i ALLEA Permanent Working Group on Science and Ethics.

Utvalget avga i 2020 høringsuttalelse til utkast til nye forskningsetiske retningslinjer utarbeidet av *Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap, humaniora, juss og teologi* (NESH).

Utvalget har bistått Utvalget for Science Advice med habilitetseklæringer.

Utvalget har også behandlet og diskutert enkeltsaker vedrørende andre sider ved utvalgets mandatet.

Det er i alt avholdt 23 utvalgsmøter.